

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۲/۰۳/۳۰

محمد انور آخري

ملي بيرغ د غلامی نښه نه ده او غوښتونکي يې لنډغر نه دي

څېړنيزه او تحليلي ليکنه:

د نړۍ د هر هېواد وگړي خپل، خپل ملي ارزښتونه لري، هر ملت ته خپل ملي ارزښتونه سپيڅلي او گران دي، په دغو ارزښتونو کې د هېوادونه بيرغونه لوړ ارزښت لري چې د بيرغ د مشخصاتو له مخې د اړوند هېواد سياسي، فرهنگي، ديني او نورو ځانگړنو پېژندگلو کيدی شي. زموږ د گران هېواد افغانستان د ملي ارزښتونو څخه يو هم ملي رپي (بيرغ) دی، زموږ دري رنگه ملي بيرغ په کال ۱۳۰۷ ل. کې د غازي امان الله خان له لوري د افغانستان لويې جرگې ته (چې د ټول هېواد له ديني علماوو او

مخورو مشرانو څخه تشکيل شوي وه) لومړی تشریح او بيا د منلو په موخه وړاندې شو چې د لويې جرگې له خوا په سختو ولولو سره په غوڅه توگه ومنل شو چې د افغانستان په تاريخ کې دا لومړنی ځل ؤ چې زموږ بيرغ د لويې جرگې له خوا تصويب شو، د غازي امان الله خان د واکمنۍ په پيل کې د افغانستان بيرغ تور رنگ درلود، د اته پريز ستوري په منځ کې: جومات، د جومات دوه منارې، محراب او منبر زموږ د سپيڅلي دين اسلام څخه استازولي کوله. دوه توري او شاهي تاج د حکومتولی نښته وه.

(د امير حبيب الله خان او د غازي امان الله خان د دورې اسلامي بيرغ)

غازي امان الله خان وروسته له هغې چې د اروپا له اوږده سفره هېواد ته راستون شو، نو د لويې جرگې د راغونډولو امر يې وکړ. لويه جرگه د ۱۹۲۸ ز، کال د اگست په ۲۹مه نېټه د کابل په پغمان کې جوړه شوه په جرگه کې (۱۰۰۱) تنو ديني عالمانو، د قبایلو او ولايتونو مخورو مشرانو گډون درلود، جرگې پنځه ورځې دوام وکړ، په لومړۍ ورځ امان الله خان د جرگې غړو ته وويل چې هر هغه څه چې د اسلام له دين سره په ټکر کې وي تر بحث لاندې دي ونه نيول شي... (لودويک آدمک: روابط خارجي افغانستان در نيمه اول قرن بيست. دري ژباړن: پوهاند محمد فاضل صاحبزاده ۱۳۸۹-۹۰مخونه)

د ۱۳۰۷ ل. کال د لويې جرگې هغه جريان چې د افغانستان دري رنگه ملي بيرغ په کې منظور شو، د (امان افغان) په فوق العاده جريده کې خپور شوی ؤ او د هغې متن مرحوم پوهاند محمد کاظم آهنگ په خپل کتاب (سير ژورناليزم در افغانستان) کې ليکلی چې له هغې څخه د هېواد پياوړي څېړونکي او ليکوال ښاغلي ډاکټر سيد عبدالله کاظم له خوا په يوه ليکنه (بيرغ ملي سپاه سرخ سبز افغانستان يک ابتکار شاه امان الله غازي) کې په دري ژبه نقل شوی دی چې مور يې پښتو بڼه په لاندې توگه وړاندې کوو:

د (يکشني) په ورځ د وري مياشتې په لسمه نېټه چې د [لويې] جرگې پنځمه ورځ وه، جرگه په خپل ټاکلي مهال د اعليحضرت [امان الله خان] پر وړاندې پيل شوه، لومړی د بيرغ د بدلون مسئله رامنځ ته شوه او هغه وويل: «د بيرغ رنگ دي د سنجول شويو اصولو سره سم اصلاح شي چې وروسته له دې [د بيرغ له] تور رنگ څخه تېر شو، ځکه چې هغه [تور] رنگ داسې د ماتم زمانه وه چې مور د [انگرېز استعمار] تر حمايي لاندې وو، زموږ ژوند يې داغ داره کړی ؤ. د افغانستان د بيرغ رنگ او نښان دی داسې وي چې د پرديو هېوادونو بيرغونو سره ورته والی ونه لري. دا چې ما د پرديو [نورو] هېوادونو بيرغونه ليدلي دي، يو بيرغ مې د کاغذ پر مخ کښلی [انځور کړی] دی چې دا دی تاسو ته يې وړاندې کوم، که مناسب مو وباله هغه به تصويب کړی.»

طبيعي ده چې دا مهال به غازي امان الله خان د جرگې گډونوالو ته د بيرغ انځور وښکاره کړی وي، وايي چې: د بيرغ نقشه ټولو ته وښودل شوه، د بيرغ رنگ په دري ډوله، په درو برخو کې ترتيب شوی ؤ: لومړی تور، دويم سور او درېيم زرغون. د بيرغ په منځنۍ برخه کې د غرونو نښه ورکړل شوي ده او تر ټولو وړاندې د (الله) [تعالی]

د پاڼو شمېره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له رايلولو مخکې په خپر و لولئ

مبارک نوم لور لیکل شوی دی او په شاتنی برخه کې د لمر ختل بنودل شوي دي. غرونه د غنمو په وړو باندي بنکلي شوي دي.

دا مهال اعليحضرت [امان الله خان] داسې څرگندونې وکړې: «ما په دې بيرغ کې يوازي د (الله) [تعالی] مبارک نوم او د خپل هېواد شتون په بنسټيزه توگه لیکلي دي، ځکه چې مور يوازي د خدای [ج] رضاء او د خپل هېواد د پرمختگ غوښتونکي يو، د بيرغ په لومړۍ برخه کې چې تور رنگ طرحه شوی دی، د افغانستان د يوې [برخي] د تاريخ استازيتوب کوي، تور رنگ د دې نښه ده چې افغانستان خپلواکي نه درلوده، د افغانستان ملت ژوند ناولی او غمجن ؤ. سور رنگ د افغان ولس د تويو شويو وينو او قربانيو نښه ده چې خپلې وينې او ځانونه يې د خپل هېواد د خپلواکۍ په لاره کې ځار کړي دي او د خپل هېواد خپلواکي يې د زرگونو قربانيو په بدل کې ترلاسه کړي ده. زرغون رنگ د دې نمونه او نښانه ده چې ځوان افغانستان وروسته د خپلواکۍ له نعمت څخه، د پرمختگ او پراختيا پرلور روان دی او په گړنديو او اوچتو گامونو د ارتقاء پرلور درومي او نن ورځ دغه ځوان هېواد له هر پلوه فوق العاده پرمختگ کړی دی، د هېواد هره برخه د علومو او فنونو د پرمختگ په لاره کې په نباتاتو شين او اوبه شوی دی.

د غرونو نښه دا ده چې زموږ هېواد يو غرنی هېواد دی او د [غرونو پر سر] د لمر راختل دا نښي چې د افغانستان لويي او بخت په راپورته کيدو دي او زموږ هېواد د ختيځو هېوادونو څخه دی او د نړۍ په ختيځ کې شمېرل کيږي چې له هغې څخه دا هم څرگنديږي. د غنمو وړي (*) دليل دا دی چې زموږ هېواد يو کرنيز او حاصل ورکونکی هېواد دی که تاسو دا بيرغ

(*) لودويک آدميک د خپل تاريخ (روابط خارجي افغانستان در نيمه اول قرن بيست) په ۹۳ مخ کې چې پوهاند محمد فاضل په دري ژباړلی دی سر بېره پر هغې چې د امان افغان په جريده کې يې يادونه شوي ده، د بيرغ د غنمو د وړو په هکله د امان الله خان په وينا لیکي: «د غنمو وړي د احمد شاه بابا د تاج په سرولو (تاج پوشی) نښه ده چې په (۱۷۴۷ز) کال کې يې پر سره کېښودل شو. [امان الله خان] وويل: ځکه خو زه د تاج خاوند نه يم يا دا چې زه بل تاج ته اړتيا نه لرم.

تصويبوي نو مهرباني وکړئ.»

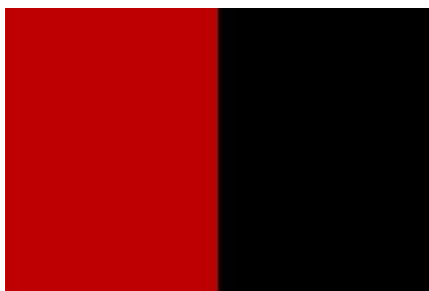
وايي چې، نوموړی بيرغ د ټولو وکيلانو له خوا تصويب شو او د ځينو وکيلانو له لوري دا وړانديز وشو چې د (محمد) [ص] نوم دي د پاک الله [ج] له نومه وروسته په بيرغ کې ور زيات او وليکل شي. دا فکر [وړانديز] د اعليحضرت [امان الله خان] له خوا منظور شو او په خپل لور ذات سره يې د (محمد) [ص] نوم په بيرغ کې وليکلو. وروسته له هغې اعليحضرت وفرمايل: «چا چې دغه بيرغ تصويب کړ او د دغه بيرغ، د الله [ج] او محمد [ص] د نومونو لاندې له خپل ځانه تېريږي او د هېواد د پرمختگ په لاره کې خدمت کوي، د هېواد د خپلواکۍ د ساتلو لپاره خپل ځانونه قربانوي په لور غږ دي الله اکبر ووايي.»

دا مهال له يو ډول احساساتو ډک په لوی شور او زوږ او خوشالی سره د جرگې د گډونوالو له خوا (الله اکبر يا محمد) ناري سوري پورته شوي او په چکچکو او ژړاگانو يې داسې احساسات راوپاريدل چې د حاضرينو په منځ کې تر پنځو دقيقو پورې همدا د الله اکبر نارو، چکچکو او ژړاگانو دوام وکړ.

وروسته له هغې چې نوموړی بيرغ د ټولو [وکيلانو] له خوا تصويب او درناوی ورته وشو، اعليحضرت وويل: «دې بيرغ ته تل تر تله درناوی وکړئ او د خپل هېواد خپلواکي د خپل ژوندانه له ډېرو خور څيزونو يې وپولئ، پرې

نږدی د پرديو لاسونه ستاسو هېواد ته اوږده شي.»

(د امير امان الله خان د زماني ملي او اسلامي بيرغ)

(د حبيب الله کلکاني، بچه سقاؤ بيرغ)

هغه مهال چې حبيب الله کلکاني د سقاؤ زوی، په ۱۹۲۹ز، کال کې واک ترلاسه کړ او د غلو حاکميت يې رامنځ ته کړ، درې رنگه: سور، تور او سپين رنگ بيرغ چې هېڅ ډول نښان يې نه درلود يو بې مانا بيرغ يې پورته کړ. خو د سقاؤ د بيرغ په اړه د علومو اکاډمۍ غړی ډاکټر فاروق انصاري وايي چې حبيب الله کلکاني د

(د نادر شاه او ظاهر شاه د حکومتونو ملي او اسلامي بیرغ)

افغانستان ملي بیرغ په سور رنگ بدل کړ خو ډېر ژر [ملي] بیرغ پورته کړ. (بي بي سي، فارسي) له سقاؤ وروسته د نادر شاه په واکمنۍ کې هماغه پخوانی درې رنگه ملي بیرغ پورته شو خو نښان ته یې بدلون ورکړی شو، د الله تعالی او محمد (ص) مبارک نومونه یې ترې وایستل او جومات منارې، محراب منبر او دوه سپین بیرغونو یې په کې انځور کړل او د نادر شاه د زوی ظاهر شاه د واکمنۍ تر پایه (۱۳۵۲ ل.) پورې بدلون په کې رانه وستل شو او په اساسي قانون کې هم ځای ورکړی شو.

(د سردار محمد داؤد خان د جمهوري دولت ملي او اسلامي بیرغ)

د سردار محمد داؤد خان له کودتا سره سم (۱۳۵۲ ل، چنگاښ) د ملي بیرغ رنگونو ته تغیر ورته کړی شو، یوازي هغه درې رنگه چې په لنډو وو، په اوږدو وکارول شول او د بیرغ په نښان، د عقاب په منځ کې محراب او منبر د اسلامي نښې په توګه پرېښودل شوي.

(د خلق ډیموکراتیک ګوند، ګوندي بیرغ)

د ۱۳۵۷ ل، کال د غوايي له کودتا وروسته د خلق ډیموکراتیک ګوند خپل ځانګړی سور بیرغ چې د بیرغ نښان د نوموړي ګوند نښان ؤ او د غنمو د وړو په منځ کې د (خلق) کلمه چې په سر کې یې د ستوري علامه درلوده پورته کړ. په ۱۳۵۸ ل، کال کې چې کله بیرک کارمل د شورویانو د یرغل په ترڅ کې واک ترلاسه کړ، د سقاؤ زوی په څېر یې ملي درې رنگه بیرغ بیا پورته کړ او هغه یې

(د بیرک کارمل او ډاکټر نجیب حکومتونو ملي اسلامي بیرغ)

دولتي بیرغ وباله چې نښان یې د غنمو وړي، لمر، محراب، منبر او د ماشين ګراري چې د کارګرانو نښه ده ورزیات کړل، نوموړی بیرغ د ډاکټر نجیب الله د واک تر پایه پورې ولاړ ؤ، د یادولو ده چې که یو شمېر کسان د تعصب او کېڼي له مخې نوموړی بیرغ کفري بولي نو د کفر هېڅ نښه نه په کې لیدل کیږي، رنگونه یې هماغه د پخوانیو اسلامي بیرغونو دي او په نښان کې محراب او منبر هم لیدل کیږي.

(د کارمل او ډاکټر نجیب د خلق ډیموکراتیک ګوند، ګوندي بیرغ)

د کارمل حکومت د ګوند سور بیرغ په خپل حال پرېښود، یوازي د (خلق) نښان یې د غنمو وړي چې له دوو خواوو څخه د ماشين ګراري پرې راتاؤ شوي ده بدل کړ چې د غنمو وړی د بزګرانو نښه او ګراري د کارګري طبقې نښان ؤ.

په کال ۱۳۷۱ ل، کې، هغه مهال چې د برهان الدین رباني په مشرۍ د کابل واک تنظيمي ډلو تپلو ته په لاس ورغی، رباني خپل تنظيمي بیرغ د ملي بیرغ پر ځای پورته کړ چې د هغه بیرغ رنگونه تور، سپین، او زرغون وو، په نښان کې طيبه کلمه، د لمر وړانګې، محراب، منبر، د غنمو وړي او دوه پلوه یې دوه توري کښل شوي وې.

(د اسلامي جمعیت تنظیم، تنظیمي بیرغ)

(د طالبانو د لومړي امارت اسلامي بیرغ)

وروسته له هغې چې د برهان الدین رباني په مشرۍ د جمعیت او متحدینو ځواکونه له کابل طالبانو پسې واخیستل په ۱۳۷۵ ل، کې د طالبانو تحریک سپین بیرغ چې په منځ کې یې د توحید مبارکه کلمه په غټو تورو لیکل شوي وه په کابل کې پورته کړ، هغه مهال ملي بیرغ ته لکه د نن په څېر خلکو وریام نه و، ځکه چې وړاندې له طالبانو څخه د جمعیت باندې لخوا ملي بیرغ د توکمیز تعصب له کبله له منځه ایستل شوی و.

د امریکایانو د اشغال پر لومړیو کې چې برهان الدین رباني او ډله تپله یې د بیرک کارمل په څېر د امریکایانو او انگرېزانو د بمباریو په زور کابل ته ننوتل نو یو ځل بیا یې د اسلامي جمعیت ډلې بیرغ پورته کړ، دوی نه غوښتل پخوانی ملي بیرغ ومني کوبښن یې وکړ د خپلې ډلې (د طالبانو په اصطلاح د شر او فساد ډله) بیرغ او خپله تنظیمي ترانه پر افغانانو تحمیل کړي خو په پای کې حامد کرزي وکړی شول د جمعیت ډلې د بیرغ او ترانې پر ځای د افغانستان ملي بیرغ او نوی ملي سرود رسمي کړي، نو په ۱۳۸۲ ل، کې د حامد کرزي په انتقالې واکمنۍ کې د اساسي قانون جرګې پخوانی ملي درې رنگه بیرغ تصویب کړ چې په لنډو یې یادونه کېږي:

(د افغان ملت، د حامد کرزي او اشرف غني د حکومتونو ملي او اسلامي بیرغ)

د افغانستان بیرغ له: درېو رنگونو تور، سور او زرغون رنگه ټوټو څخه جوړ دی. ملي نښان له سپین رنگي محراب او منبر څخه جوړ دی چې په دوو ځنډو کې یې دوه [سپین] بیرغونه او د منځ په بهرنۍ برخه کې یې د (لا اله الا الله محمد رسول الله) مبارکه کلمه او (الله اکبر) او د راختونکي لمر وړانګې او په لاندنۍ برخه کې یې د ۱۲۹۸ هجري شمسي تاریخ او د افغانستان کلمه راغلي چې له دوو خواوو څخه د غنمو وړي پرې راګرځول شوي دي.

د افغانستان ملي بیرغ د تاریخ په اوږدو کې له ډول، ډول ستاینو او رټنو سره مخ شوی دی، په تېرو شلو کلونو کې د حامد کرزي او اشرف غني د حکومتونو په جریان کې ډېرو افغانانو دغه ملي بیرغ ته په درنه سترګه کتلې دي خو، (د بښا غلي حکمتیار په خبره، د نظار شورا لاندې) د دوی د پخواني مشر (سقاؤ) په څېر د ملي بیرغ ډېر سپکاوی کړی دی، تر دې چې په څو ویديوګانو کې لیدل کېږي، ملي بیرغ ته اور اچوي او سپکې سپوری وايي، دوی له دې کبله له ملي بیرغ سره مخالفت کوي چې ګواکې نوموړی بیرغ یوازې په پښتنو پورې اړه لري. دوی ټول پښتانه، هغه که طالبان دي او که نور، ټول فاشیستان بولي، په داسې حال کې چې د اساسي قانون په لویه جرګه کې د جمعیت ډلې تر ټولو زیاتو استازو ګډون درلود همدا ملي بیرغ یې تصویب کړ او په قانون کې د ملي بیرغ مخالفینو ته سزاګانې هم وټاکلې.

تېر کال ۱۴۰۰ ل، د غوايي میاشتې په اتمه نېټه چې په کابل باندې د جهادي تنظیمونو د تسلط ورځ ده، د احمد شاه مسعود زوی (احمد مسعود) غوښتل نوموړي ورځ د لویې جرګې په څېمه کې تحلیل کړي خو اشرف غني د لویې جرګې په څېمه کې د لمانځونډې اجازه ورنه کړه نو د مسعود زوی او یارانو یې په یو پرانستي ځای کې غونډه جوړه کړه، د ملي بیرغ پر ځای یې خپل تنظیمي بیرغ پورته کړ او د ملي سرود پر ځای یې د جمعیت ترانه وغږوله، د مسعود زوی په دې ناوړه عمل سره خپل سیاسي موقف له لاسه ورکړ او د افغانانو په منځ لا پسې سپک شو. وروسته له هغې چې د مسعود زوی له پنجشېره په تېښته خلاص شو نو د (هستی) په نوم ټلوېزیون په فیسبوک پاڼه کې لیدل کېږي چې د ملي بیرغ په څنګ کې ناست دی او وايي چې مور ملي بیرغ منلی دی او درناوی ورته کوو،

په داسې حال کې چې په تېرو شلو کلونو کې د پنجشېر په ولايت کې ملي بيرغ چا په سترگو نه دی ليدلی. که د ملي بيرغ په اړه د نظار شورا د لندغرو سپکاوي په پراخه کچه وڅېړل شي نو يو کتاب به پرې وليکل شي، دا څو کرښې مور يوازي د (مشت نمونه خروار) په توگه وليکلي.

لکه چې ومو لوستل، وروسته له هغې چې د افغانستان ملي بيرغ د خپلې (۹۳) کلنې زمانې په اوږدو کې له رنگارنگ ناخالو سره مخ شوی دی هغه به په خپل ځای پرېږدو خو کله چې د طالبانو تحريک (اسلامي امارت) د افغان ملت په مرسته واک تر لاسه کړ، نو لومړی يې د ملت پر خلاف د ملي بيرغ په مخالفت پېل وکړ هغه بيرغ چې د افغانستان اکثره افغانانو ته سپېڅلی او د درناوي وړ دی.

د طالبانو حکومت (اسلامي امارت) له ملي بيرغ سره تر دې کچې مخالفت وکړ چې څو ورځې وړاندې د خوست والي مولوي محمد نبي عمري وويل: «ملي بيرغ د غلامی نښه ده او غوښتونکي يې (لندغر) دي.» هغه وويل: «هر هغه څوک چې پخوانی بيرغ يې په کور او يا دوکان او يا موټر باندې ځړولی وي، لطفاً هغه دې لرې کړي. که چا درې ورځې وروسته بيرغ ايسته نه کړ، نو بيا به يې کيله له ځانه وي او مور به سخت چلند ورسره وکړو.»

خوست والي زياتوي: «طالبان بدل شوي نه دي او پخواني طالبان دي، هم ځانمرگي لري او هم يې وژل زده دي، خو يو شمېر خلک د دوی له عمومي عفوی ناوړه گټه پورته کوي او د طالبانو نظام تخريبوي.»

د ده په خبره: «که څوک يې په پرېکړه عمل ونه کړي، نو ځای به يې زندان وي.» (دوېچه ويله پښتو ويب پاڼه) پر ملي بيرغ د بنديز په اړه د طالبانو د خوست والي تر درې ورځني مهلت وروسته يو شمېر ځوانان وايي چې له دې امله شکنجه شوي چې د ملي بيرغ ننگه يې کوله. دغه ځوانان وايي، طالبانو هلي ډبولي او ويښتان يې ور خړلي دي.

د نيول شويو کسانو يو يې چې نه غواړي نوم يې نشر شي (دوېچه ويله) ته وويل، طالبانو په دې نيولی چې ولې د ملي بيرغ ننگه کوي او له ځان سره يې گرځوي.

هغه وايي، د طالبانو ملي امنيت نيولی، هلي ډبولی او د سر ويښتان يې ورته خړلي او تيلفونونه يې په خوله کې ورکړي او په دې توگه يې بخښني ته اړ کړي. (دوېچه ويله پښتو ويب پاڼه)

اوس به راشو دې ته چې ملي کلمه څه مانا لري بيا به دا خبره روښانه کړو چې ملي بيرغ رښتيا دغلامی او لندغرو بيرغ دی، که ريښتني ملي او اسلامي بيرغ دی؟

ملي کلمه د عربي ژبې له ملت څخه اخيستل شوي ده، ملي هغه څه ته وايي چې په يو قوم يا کوم ټبر (مليت) پورې تړاو ونه لري، يوازي د هېواد پر ټولو توکمونو پورې اړه ولري، هغه که د هر دين يا مذهب لاره ويان وي، لکه د افغان نوم چې د افغانستان پر ټولو توکمونو: پښتنو، تاجيکانو، ازبکانو، هزاره گانو، پشه يانو، ايماقو، عربانو او نورو پورې اطلاق کيږي او هم د هر دين او مذهب په منونکو لکه: اهل سنت، اهل تشيعه اهل هندو او نور.

د افغانستان درې رنگه ملي بيرغ په دې دليل د غلامی بيرغ نه دی چې نوموړی بيرغ يوازي د کرزي او غني پر حکومتونو پورې اړه نه لري بلکې د افغانستان په ټول ملت پورې اړه لري، دا هغه بيرغ دی چې (۹۳) کاله وړاندې د ټول هېواد د ديني علماوو او مشرانو لخوا د پغمان په لويه جرگه کې منل شوی او غوره شوی دی، نوموړی بيرغ د هېواد شاهي او جمهوري حکومتونو او چپي حکومتونو منلی دی، يوازي د جمعيت ډلې د توکميز تعصب له امله نه دی منلی.

ملي بيرغ د انگرېز استعمار څخه د ژغورني او خپلواکي سمبول دی، دا بيرغ نه بايد په يو حکومت، ډله يا په يو ځانگړي زمان پورې وتړل شي، که هر څو حکومتونه بدل شوي دي او يا بدلېږي ملي بيرغ بايد تل پاتې وي.

وگورئ، د هند او پاکستان وگړي خپلو ملي بيرغونو ته تر کومې کچې درناوی لري، د هند بيرغ چې وړاندې له آزادي ۱۹۳۱ز، کال کې رامنځ ته شوی ؤ، وروسته له آزادي (۱۹۴۷ز) يې هم تغير ورنه کړای شو او پاکستان چې په يو کودتاچي هېواد باندې مشهور دی هر ډول انتخابي يا کوتاچي حکومتونه چې راغلي دي خپل بيرغ ته يې تغير نه دی ورکړی.

يوازي دا مور يو چې د خپلو ارزښتونو په قدر نه پوهېږو، په حقيقت کې همدا ملي بيرغ مور ته له خپلو نيکونو راپاتې او د ټول افغان ملت وياړ دی چې په هغو کې د طالبانو د اسلامي امارت ټول غړي هم شامل دي.

له بل پلوه د طالبانو سپين بيرغ يوازي د طالبانو په امارت پورې اړه لري هغه د ملي بيرغ ځای نه شي نيولی، ملي بيرغ خپل مقام لري، د اسلامي امارت حکومتي بيرغ خپل مقام لري.

د طالبانو اسلامي امارت بيرغ ته مور هم درناوی کوو ځکه چې که مخالفت يې وکړو نو کفر دی په دې دليل چې د توحيد کلمه پرې ليکل شوي ده، څوک چې د توحيد کلمې مخالفت وکړي د دين دښمن دی، دا چې په سپين بيرغ کې د طبيي کلمې مخالفت کفر دی، همدا مبارکه کلمه، (الله اکبر)، مسجد، محراب، منبر، د مسجدې منارې، دوه سپين بيرغونه او نور د همدې ملي بيرغ په نښان کې هم ليکل شوي دي، اوس که د دغو مخالفت کيږي شرعي حکم به يې څه وي؟

د افغانستان ملي بيرغ، د افغانستان د ټولو اسلامي گوندونو او د نړۍ د اسلامي هېوادونو له بيرغونو څخه زيات اسلامي دی، داسې چې: درې واړه رنگونه يې ښکاره اسلامي مخينه لري چې د ثبوت لپاره يې ښه ډېر ديني او

تاريخي مستند اسناد لرو او په قرآن حکيم کې د ټولو رنگونو يادونه شوي ده چې يو رنگ ته هم ناروا نه دي ويل شوي. د ملي بيرغ نښان سراسر اسلامي دی هېڅ يو ټکي له اسلام څخه بهر نه دی. دا منو چې ملي بيرغ د کرزي او غني حکومتونو منلی او درناوی ورته شوی دی او هم له طالبانو سره په جگړو کې همدا ملي بيرغ له حکومتي ځواکونو سره ليدل شوی او په دولتي پندځالو او پوستو يې ځړولی دی، له دې امله طالبان فکر کوي چې نوموړی بيرغ يوازې په پخواني حکومت او وسله والو ځواکونو پورې اړه لري، په داسې حال کې چې د هغه مهال د دفاع او کورنيو چارو وزارتونو او ملي امينت لوی رياست خپل ځانگړي بيرغونه او سمبولونه درلودل، حکومتي ځواکونو بايد خپل، خپل بيرغونه کارولي وای، نه ملي بيرغ چې د هېواد په ټولو ولس پورې اړه لري، دا چې ملي بيرغ د تېرو حکومتي ځواکونو له خوا په جگړو کې کارول شوی دی، دا د ملي بيرغ گناه نه ده، بلکې د هغو کسانو گناه ده چې په جگړو کې يې کارولی دی او هغو کسانو ته طالبانو بښنه کړي ده چې اوس هغوی هم مسؤل نه دي.

د يادولو ده، هغه مهال چې امريکايانو، انگرېزانو او نورو بهرنيانو پر افغانستان يرغل وکړ، امريکايي غلامانو له دغې ملي بيرغ سره داسې دښمني درلودله چې په ځينو سيمو کې يې چا نوم هم نه شو يادولی، شمالي ټلواله چې ټول عمر يې له ملي بيرغ سره په دښمنۍ کې تېر کړی دی، اوس هماغه د ملي بيرغ دښمنان نوموړی بيرغ د اسلامي امارت پر خلاف کاروي، دا له دې امله ده چې کله طالبانو له ملي بيرغ سره مخالفت پيل کړ نو ټلوالې له دې گټه پورته کړه او ملي بيرغ يې ملي وباله چې له دې لارې غواړي افغانان په خپله گټه وڅرخوي.

مور له اسلامي امارت څخه دا نه غواړو چې د خپل سپين بيرغ پر ځای دې ملي بيرغ پورته کړي، مور غواړو چې ملي بيرغ دې ملي وبولي او مخالفت دې نه کوي، دا د دوی او ټول ملت په گټه ده، لکه د نوروز ورځې په اړه يې چې وويل: «مور نوروز نه لمانځو خو د چا د لمانځلو مخه هم نه نيسو.» ومو ليدل چې هېچا پر دوی نيوکه ونه کړه چې ولي نوروز نه لمانځي او هر څه په آرامۍ تېر شول.

په ياد ولری چې څو کاله وروسته به همدا طالبان همدغه ملي بيرغ په توگه په وياړ سره مني، ټولو ته به په ياد وي چې شل کاله پخوا، طالبانو تلویزيون د برېښنا پر پاڼو په دار ځړولی ؤ خو اوس د تلویزيون شتون يوه اړتيا بولي او د هر طالب سره د تلویزيون په څېر مېابيلونه په جيب کې ورسره دي.

که د امارت د چارواکو له خوا ملي بيرغ د ښه نيت پر بنسټ تعبير شي، ويلی شو چې تور رنگ يې د امريکايانو او غربيانو د اشغال نښه ده، سور رنگ يې د مجاهدينو د قربانيو نښه او زرغون رنگ يې وروسته له آزادۍ څخه د هېواد د ښېرازۍ او سوکالي نښه بللی شو.

په پای کې ټولو افغانانو ته وړانديز کوم چې د قرآن کریم د عمران سورت ۱۰۳ مبارک آيت باندې عمل وکړي چې د افغانانو د خپل منځي دښمنيو د پای ته رسولو په هکله تر ټوله ښه لارښوونه په کې شوي ده:

﴿وَأَعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا ۚ وَاذْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ كُنْتُمْ أَعْدَاءً فَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِكُمْ فَأَصْبَحْتُمْ بِنِعْمَتِهِ إِخْوَانًا وَكُنْتُمْ عَلَىٰ شَفَا حُفْرَةٍ مِنَ النَّارِ فَأَنْقَذَكُمْ مِنْهَا ۗ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ﴾ (۱۰۳:۳)

ژباړه: «ټول يو ځای شئ، د الله رسی کلکه ونيسئ او نيت پرک مه کېږئ. د الله هغه نعمت در ياد کړئ چې پر تاسي يې کړی دی: تاسي يو د بل دښمنان وئ، هغه ستاسو په زړونو کې مينه واچوله او د هغه په مهربانۍ او لورپنه تاسي سره وروڼه، وروڼه شؤئ، تاسي د يوې، له اوره ډکې کندي پر غاړه ولاړ وئ، الله تاسو وژغورلئ، دا شان الله تاسو ته خپلې نښانې څرگندوي، په کار ده چې په دغو نښانو سره تاسي ته د خپلې ژغورنې سمه لاره په نظر درشي.»

نېټه: ۱۴۰۱/۱/۸ ل.

پای